

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina 1906.

za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolnjenega naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovani pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik: konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Postno-hrastiški račun št. 841.652.

TELEFON št. 1167.

Izhaja vsaki dan
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovani pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

Gorica — je bila italijanska!!

Tako toži žalostno in v elegičnem tonu dopisnik v zadarskem „Il Dalmata“. Nekdaj se je zdelo Italijanom — pravi — da bo Gorica nekako križišče, „na katerem bodo ptujci z gora postajali tvarina za asimiliranje avtohtonemu elementu!“

Za njih, ki ne umejo žargona zaderskega lista, bodi pojasnjeno, da po domače, po slovensko povedano pomenja to, kar hoče reči „Il Dalmata“: Italijani so mislili, da ostane, za vse večne čase tako, da bodo „Slovenci z gora“ dajali svojo srčno kri za vzdrževanje in množenje fiktivnega goriskega italijanstva. Ali še bolj po domače povedano: Slovenci naj bi se svojimi izgubljenimi narodnimi ekzistencami za vedno gnojili njivo goriskega italijanstva...

Tu se torej cinično priznava tisti brutalni in rokovenjaški princip, ki ga visoko držijo vsi Italijani po vsem Primorju: princip hranjenja svoje narodnosti s tujo krvjo, s krajo taje lasti. Tu je pripoznano cinično, da se je tisto gorisko „takozvano italijanstvo“ čutilo varno le dotlej, dokler je bilo vse okoli njega ukovano v duševne sponse. Čim pa so začeli dihati in gibati se tudi drugi: italijanstvo Gorice se je jelo krčiti. Sodobni Italijan — seveda mislimo tu v prvi vrsti političkega Italijana — v našem Primorju se ne čuti varnega poleg sosednjih ljudij, ampak bi hotel imeti poleg sebe le drugorodne sužnje, ki bi mirno dopuščali, da se iz njihove kože režejo — Italijani.

Res je: tako je bilo po vsem našem Primorju in v večji, ali manjši meri, ali — počne biti več!

Sedaj sedi „Il Dalmata“ z grozo, kako grozno so se motili Italijani v teh svojih računih, in vsikla žalostno: E Gorizia fu italiana! Ali žalostnega vzdih zaderskega lista, da je pokrajina, kateri je Gorica glavno mesto, sedaj dvojezična ne umejemo prav! Sedaj?! Kako to? Še le sedaj, morda, par decenijev sem?! Da se kakov italijanski list pretepa z notoričnimi razmerami in z zgodovinsko resnico, to nas ne proseneča — tudi pri „Dalmati“ ne! Kako bi sicer ustvarjali videz opravičenosti svojim nesramnim in drznim aspiracijam po narodnem in političnem gospodarstvu v deželi, ki ni sedaj in ki ni bila njihova italijanska?! Ali „Dalmatu“ se je pripetila še ta nezgoda, da se ne pretepa samo z resnico, ampak tudi s — svojimi lastnimi trditvami! Pravi, da je Goriska sedaj dvojezična. Iz tega je sklepati logično, da je bila nekdanj enojezična — italijanska, seveda. Sedaj pa vprašamo: od kje so se jemali tisti „tuji z gora doli“, o katerih je govoril „Dalmata“ malo popred in ki so se asimilovali „avtohtonemu“ goriskemu elementu. Pri Italijanu menda vendar ne treba, da bi se se le asimilirali Italijanu?! Kdaj je torej lagal „Dalmata“: ali tedaj, ko pravi, da so se naši ljudje „z Gora“ pustili italijančiti, ali pa tedaj, ko pravi, da so tudi te goriske gore bile nekdanj italijanske?!

Umejem, umejem: če kdo trdi nekaj, kar ni res, ne more ostati logičen tudi pri najboljši previdnosti in največji lokavosti. Sedaj pa pomislite ljudje božji na ljuto krivico, ki jo razkriva „Dalmata“ dalje strmečemu svetlu: ta dežela, ki je „dvojezična“ tudi po zaderskem pripoznanju, ima celo tudi — dvojezičen deželni zbor in odbor!! Pa je res nečuvstvo in vnebovpijoče to, da v deželi, ki bi jo naši Italijani hoteli z vso silo osrečavati s svojim — liberalizmom, da v taki dežel ljudstvo voli take poslane, kakoršnje hoče imeti ono — ljudstvo! Grozno, to je zares grozno, da je v deželi, ki jo po večini slovenska, tudi slovenskih poslancev!!

Potem se nekoliko utolažuje in se zadovoljno senči na solne statistike o narodnem razmerju v goriskem mestu. Številke, ki jih navaja, ne dopuščajo nikakega dvoma na tem, da ata gospodarstvo in italijanski značaj te občine neoporečna. To mu sladi čutstva in hladi razvneto kri. Ali le z nekoliko — vrstic. Kajti kmalu navstajajo v duši dvomi in

— to verjamemo — zelo opravičeni dvomi! Je-li pa res zaupati temu zlatemu solncu z njega mamljivimi žarki: jeli zaupati lepemu vremenu laške statistike?!

Tu stojimo pred fenomenom, ki se ki se tekom leta že v drugič pojavlja na strani Italijanov. — Nedolgo temu se je zgodilo v parlamentu na Dunaju, a sedaj se je zgodilo v „Dalmati“, da Italijani nič kaj prav ne zaupa številkam italijanske statistike!

Da, prav črno na belem čitamo v „Dalmati“ izjavo, da situacija v Gorici ni „tako srečna“ (za Italijane namreč), kakor bi se mislilo po številkah, ki jih je poprej navel. Tako sklepa iz dejstva, da Slovenci naskokujejo Gorico od vseh strani: ustanovili so tu svoje banke, učne zavode, trgovine, shajališča, razsijplejo denar iz polne roke in kar nič ne skrivajo svojega namena, da postanejo gospodarji mesta goriskega ter ustvarijo iz njega slovansko središče!

Ali s tem še ni konec hiobskim sporočilom. Pričakovani so mnogi od nove železnice, izlasti da uprizore Tržačani celo invazijo med Slovence, kjer bi širili ljubezen za italijanski jezik. Ali zdi se, da ne bo nič! (Tržačani? Po njih invaziji na Gorisko bi pa v Trstu ostali — Slovenci! Op. stavčeva). Nadejali so se, da bodo furlanske občine prispevale za italijanski gimnazij v Gorici. Ali te občine nimajo menda smisla za svojo dolžnost do italijanstva Gorice in so trdno zadržile svoj mošnjiček... Ali ni, da bi človek skočil iz kože?! En pripomoček bi bil vendar še morda po mnenju nekega zaupnika zaderskega lista: iz Gorice v Furlanijo naj bi se zgradil — tramvaj, ki naj bi spominjal skopušne Furlane, da glavno njih mesto je Gorica. Ustanovil naj bi se konsorcij, a deželni zbor in država naj bi garantirale dohodek! (Glej ga zlomka: saj tudi ta idealni zaupnik zaderskega lista ni brez misli na svoj — žep!) S tramvajem torej hočejo dramiti Furlane, da bi se brigali za borbo v Gorici, ki jih v resnici — nič ne brigajo!! Neki „Goričan“ je menil v pogovoru z dopisnikom „Dalmate“, da bi moral Trst pomagati. Mejtem pa, ko goriski Italijani pričakujejo bratsko roko, ki bi jim dala pomoč, Slovenci — delajo, napredujejo in kriče na ves glas, o tem, kar hočejo!

In da bo kupa grenkobe polne, je še poslanec dr. Gregorčič izjavil na nekem shodu, da Slovenci ne odnehajo, dokler ne postane Gorica pretežno slovenska.

Nekdanj smo se vspricho tacihi groženj Italijanov tolažili z neporušno vero v usodo domovine. „Dalmatu“ pa se je začelo dozdevati, da v današnjih časih taka vera ne zadostja: Ampak proti slovanski nevarnosti treba dela ne le Gorice, marveč le Furlanije!

Če ne... „Il Dalmata“ izgovarja grozno besedo o padu Gorice v slovenske roke!

Nič jim ne pomaga: do tega mora priti, ker naravni razvoj sili na to. Gorica ni italijanska, ali ni bila italijanska tudi nikoli poprej. Italijanstvo Gorice je bilo fikcija, ker je sestajalo po ogromni večini iz poitalijančenih slovenskih sinov. Ker pa je Gorica notri sredi slovenske zemlje in je vedno manje tacihi Slovencev, ki bi se dajali italijančiti, ne morejo te veneče rastline ohraniti vse pomoei od zunaj. Gorica in italijanska in — ni bila nikdar!

Volilna reforma.

Usoda volilne reforme visi še vedne v zraku med gospodsko in poslansko zbornico. Vesti iz Budimpešte, kjer zborujejo delegacije, hočejo vedeti, da so mnjenja med delegati navzkrižna, vendar pa da prevladujejo dobre nade. Kakor znano se je ogasila gospodska zbornica z dvema zahtevama: za gospodsko zbornico naj zakonito določijo število členov in izvedejo naj se pluralitetne volitve za poslansko zbornico. Kompromis naj bi se dosegel tako, da se gospodska zbornica odpove tej zadnji zahtevi, a poslanska zbornica naj privoli v numerus clausus.

Ali oglašajo se med delegati tudi pesimisti, ki menijo, da poslanska zbornica ne privoli v numerus clausus. Potem bi bil konflikt neizogiben, ker gospodska zbornica ne bi odjenjala od pluralitete.

Poljski delegatje — posredujejo in baje ni gotovo, da bodo poljski člani gospodske zbornice glasovali za pluraliteto. To vedenje Poljakov je umevno. Oni si žele, da volilna reforma postane zakon, ker toliko plena ne bi morda nikdar več spravili pod streho.

Naravno je, da je vsled teh dogodkov največje vznemirjenje v socialni demokraciji. Vodstvo se pa še ni odločilo za protestno akcijo v masah, ker se hočejo za sedaj ogniti uličnim demonstracijam. Marveč hočejo po glasovanju v gospodski zbornici sklicati na Dunaj zaupnike iz vse države, da sklenejo potrebno za nadaljni boj za volilno pravico.

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brz. poročilo).

DUNAJ 17. Poslanska zbornica se je sestala na sejo ob 3. uri 15 minut popoldne. Pravosodni minister je predložil zakonski načrt o izvrševanju sodstva pri viših deželnihi sodiščih in najvišem sodišču, nadalje zakonski načrt zakona za izvedbo glavnih aktov mednarodne konference v Algesirasu.

Minister za železnice je predložil zakonski načrt glede udeležitve države na nabavi glavnice za več lokalnih železnic itd. Minister za trgovino je predložil avtentično besedilo pogodbe, sklenjene med zastopniki trgovinskega ministerstva in vojne uprave v aprilu 1906, ratificirane vsled ministerskega sveta od 25. septembra 1906, glede razdelitve obrtnih zalaganj med kronovinami in deželami zastopanimi v državnem zboru in deželami sv. Štefana.

Okrožno sodišče v Ljubnem prosi, da sme kazensko preganjati dvornega svetnika dra. Ploja vsled samoovadbe istega poslanca radi suma po § 128 kaz. zak.

Ko so bile na zahtevo posl. Sobotke dobesedno prečitane došle vloge, je zbornica razpravljala nujni predlog čeških radikalcev zaradi izvolitve odseka, ki naj določi načela o splošnem bolnišnem, starostnem in invaliditetnem zavarovanju.

Potem ko je poslanec Sobotka v daljšem govoru utemeljeval svoj govor ter sta k temu še govorila poslanca Fressl in Sternberg, ki se je posebno izjavil proti določbi o numerus clausus, je bila nujnost predloga odklonjena in seja zaključena.

Ogrska poslanska zbornica.

(Brz. poročilo).

BUDIMPEŠTA 17. Prvi predmet dnevnega reda je bila razprava dvomesečnega proračunskega provizorija. Poslanec Hodža (Slovak) je predlogo odklonil. Govornik je omenil prizadevanja, da bi prišlo do zblizanja med Madjari in Čehi ter rekel: Med češkimi politikmi jih je mnogo, ki menijo, da je možno, da se ta ideja oživotvori, vendar jo smatrajo, da ni aktualna. Le ena frakcija Čehov, kateri je na čelu posl. Klofač, smatra idejo za aktualno. Mi smo — je rekel govornik — očitali Klofaču, da vendar ne gre, da bi Čehi na nas, kakor na bratski narod pozabili. Ali danes zavzema tudi Klofač drugo stališče, kajti izjavil je, da dokler se bo na Ogrskem preganjalo voditelje narodnosti kakor politične agitatorje, ne bo več razširjal misli o zblizevanju Čehov in Madjarov. Govornik je konečno urgiral izvršitev splošne volilne pravice.

Predloga je bila v obče in brez debate vsprejeta tudi v podrobnostih.

Prihodnja seja jutri ob 10. uri predpoludne. Dnevni red: Čitanje proračunskega provizorija in nadaljevanje proračunske debate.

Odsek za volilno reformo.

(Brz. javno poročilo).

DUNAJ 17. Odsek za volilno reformo se je danes zopet sestel ter pričel razpravljati § 5 zakonskega načrta o varstvu vo-

lilne svobode. — Poslanca Adler in Schlegel sta kritikovala ta paragraf ter predlagala, da se ga odkloni.

Za sporazumljenje med Srbi in Hrvati.

Premnogokrat moramo slišati modro sentenco, da brat naj se ne vmešava v prepire mej brati. Največkrat pa moramo poslušati to sodbo, kadar je govora o odnosajih med Hrvati in Srbi. Rečena modra sodba velja in ne velja. Velja, če so navstala nesporazumljenja med dvema bratoma, ki sta nam oba enako pri srcu in ki imata oba jednako plemenite namene. V takem slučaju je res težko in mučno postavljati se na eno ali drugo stran.

Ne velja pa rečena sodba za sedanjí stadij hrvatsko-srbskega vprašanja. Sedaj ne stoji več vprašanje: ali se nam je postaviti na stran Hrvatov ali na stran Srbov; marveč: ali naj gremo z njimi, ki so iz zlih namenov proti, ali pa z njimi, ki so za sporazumljenje mej obema bratskima plemenoma?!

In tu, rekli bi, je lahka izbira za poštenega Slovence in se more brez vseh skrupelov postaviti na stran njih, ki žele sporazumljenje! A to tem lože, ako se zavedamo nedogledne važnosti rečenega sporazumljenja za ves slovanski jug. Da, da: vprašanje pobratenja med Srbi in Hrvati je ne le vprašanje teh dveh plemen, ampak je vprašanje Jugoslovanstva, je tudi — slovensko vprašanje.

Najzgovornejši znak važnosti tega vprašanja je pač okolnost, da je bilo v adresni debati v hrvatskem saboru sporazumljenje med Srbi in Hrvati jeden vodilnih votivov govornikov hrvatsko-srbske koalicije proti propovednikom borbe in mržnje med obema plemenoma.

Na znamenit način je posegnil v razpravo dobri in proslavljeni znanec tudi nas Slovencev, Gjalski. Pesnik je to po božji volji, slaven romanopisec, ljubljene hrvatskega in slovenskega čitajočega občinstva, bogato obdarjen z bujno fantazijo, ki se tudi v svojih romanih visoko dviga v proslavo slavne hrvatske prošlosti. In vendar je ta mož s prepričevalno besedo govoril hrvatskemu narodu, naj ne gleda samo v daljno slavno minolost, ki se ne povrne več, ker to le omamlja in zavaja v labirint frazerstva in doktrinarizma, marveč naj bodo Hrvatje realni politiki, ki znajo računati z dejstvi, z danimi faktorji sodobne politike. A tako dejstvo je obstanek zavednega srbstva v kraljevini hrvatski. On, pesnik in romanopisec je držal povsem realističen govor, v katerem je dokazoval, da brez sloge med Hrvati in Srbi ni bodočnosti ne za Hrvate in ne za Srbe v tej monarhiji, a tudi ne kontakta s soplemenjaki izven monarhije. Rodoljubnim zadoščanjem smo čitali ta govor Gjalskega in uverjeni smo, da ustrezemo našim čitateljem, ako priobčimo tu oni del tega govora, ki je posvečen sporazumljenju med Hrvati in Srbi. Gjalski je izjavil:

Jaz ne branim nagodbe, ampak delo, solidno delo, a to je možno samo tedaj, ako računamo z nagodbo. Kakor je to nagodbeno stališče vsake možne in poštene politike, tako je tudi z drugim postulatom reške resolucije, po katerem je glavno delo sporazumljenja s Srbi!

In to je dejstvo, s katerim treba računati. Seveda je krasno zavesti se z mislimi za tisoč let nazaj, ko je bilo veliko kraljevstvo Tomislavovo in Kresimirovo in to samih Hrvatov. Ali ni smeti pozabiti, da je 500 let po Tomislavu došel Turek, ki je razgnal naš narod na vse strani. To dejstvo moramo imeti pred seboj kakor praktični realni politiki in rodoljubi, da v kraljevini Hrvatski daleč preko jedne četratine prebivalstva nosi ime srbsko, in nosi je z navdušenjem, in stotine duš je pripravljeno vsaki dan žrtvovati za to ime svojo zadnjo kapljo krvi. S tem dejstvom se mora računati, ker je uprav zločin

na narodnem življenju, ako se v Hrvatski proti temu kar-si-bodi dela ali govori — in se s tem v Hrvatski ustvarjajo neprijatelji in se odteguje tista neprecenljiva vez — neprecenljiva toliko za tostranske Srbe, kolikor za Hrvate — po kateri vezi smo vezani z ostalimi brati izven hrvatske kraljevine. Ta vez, gospoda, verujte mi, je conditio sine qua non v naši obrambi proti vedno močnejemu šumu močnega germanstva. („Čisti“ Elegović: Ali ga našenejo v Petrinji!) Gjalški: Jaz se, kakor vsikdar, tudi tam drznem povedati narodu, kar mišlim, naj se ne daja zavajati od blestečih fraz, ampak naj ima resnico pred seboj. (Poslanec dr. Vl. Frank: Ipsissima verba Khuenova). Ako so tudi to besede Khuenove, ne sledi iz tega, da niso dobre.

Sporazumljenje med Hrvati in Srbi, prenehanje z medsebojnim preganjanjem, to je življensko vprašanje za nas Hrvate in Srbe. Zločin zagreša, kdor to ime žali ali ne trpi. In začnimo le prelistovati našo prošlost, pa uvidimo kmalu, da so nam bili sijajni momenti samo tedaj kadar smo bili složni. Nočem sezati daleč v prošlost. Le mimogrede bodi mi dovoljeno, da je velikan Peter Zrinjski, čegar kosti smo te dni sklenili prenesti v domovino, da je ta velikan v svojem gibanju našel glavni odziv in oporo med dedovi naših Srbov. No, ako se zaustavimo v noveji prošlosti, potem vidimo, da je bilo vsikdar boljše za Hrvatsko, ko je Srb stal s Hrvatom bok ob bok, kakor brat z bratom. Tako je bilo omogočeno, da smo leta 1848. mogli stopiti v boj v obrambo naše materinske besede, tako je tudi bilo, ko smo leta 1870. rušili Raucha in Vakanovića in popravili nagodbeno stanje. A tudi sedaj, leta 1906., se imamo zahvaliti tej slogi, da so se volitve izvršile tako kakor so se izvršile.

In eden najlepših momentov v narodni borbi je bil leta 1906. ta, ko je Srb raje glasoval za Hrvata Starčevićanca, nego za Srba Khuenovca; istotako, ko je Hrvat Starčevićanec raje glasoval za Srba, nego za Hrvata Khuenovca.

Ravno vspeli leta 1906. najbolje priča na kako dobro in zdravo stališče je stopila reška resolucija, ko zahteva, da med Srbi in Hrvati mora biti sporazumljenje v vsaki politični akciji, to je, vsakemu Hrvatu mora biti srbsko ime sveto in drago in more biti enakopravno hrvatskemu; istotako mora biti vsakemu Srbu vsaka hrvatska svetinja istotako sveta in draga kakor Hrvatu. To je gospoda moja, tako naravno, tako logično, da spora med Srbi in Hrvati ni nikdo mogel nikdar razumeti! Pa tudi naši najbližji slovanski bratje stali so kakor pred nekako zagonetko, ko so slišali o sporu med Hrvati in Srbi. Saj smo jedni in isti: ista nam je materinska beseda, ista nam je kri, ista rojstna gruda, ista težka krvava prošlost — isti so nam protivniki, isti tudi prijatelji! Čemu naj bi bil torej antagonizem med Hrvati in Srbi?

Ta antagonizem je le škodil naši domovini, koristil pa je neprijateljem našega roda in imena. (Ob teh besedah so „čisti“ kar pobesneli in znoreli in hrupu ni hotelo biti ne konca ne kraja. To besnilo in ta hrup pričata, da ti „čisti“ hočejo naj jugoslovanstvo dalje krvavi na najljutejši svoji rani, priča torej, da so „čisti“ v službi Slovanom sovražnega tujinstva).

Posl. Ljuba Babić je zaključil svoj govor: Tudi mi moremo hrvatski domovini, svojemu dvoimenemu narodu koristiti le tedaj, ako nam bo naše srce in ako nam bo naša duša napolnjena jednako ljubozno, jednako udanostjo in jednako zvestobo do vsega, kar je hrvatsko in srbsko. Sovražnik in neprijatelj naroda in domovine je oni, kdor ne propoveduje te ljubavi, ampak dela nasprotno.

Zato, gospoda moja, ker sta v adresi, predloženi po večini adresnega odbora, da sta to dva temeljna principa, na katerih stojim jaz, naša svojega izraza, bom z navdušenjem in zadovoljstvom glasoval za to adresno.

Dogodki na Ruskem.

O napadu na admirala Dubasova — poročajo iz Petrograda še nastopno: Ko je admiral odšel na izprehod v tavijski vrt, ki se nahaja blizu njegovega stanovanja, so šli za njim trije nepoznani ljudje; dvojica je sedla na klop in gledala Dubasova, dočim je tretji pristopil k Dubasovu in ustrelil nanj z revolverjem a ga ni zadel. Prej, nego so mogli priti, tajni redarji, ko so od daleč spremljali Dubasova, je dvojica, ki je sedela

na klopi, večkrat vstrelila in vrgla bombo, ki je takoj eksplodirala. Admtral je ranjen na nogi. Redarji so ujeli enega napadalcev, ostala dva sta zbežala, streljela s potoma in vrgla drugo bombo, ki je tudi eksplodirala ob slabi detonaciji. Konečno je bil ujet še drugi napadalec, tretjemu se je posrečilo uteči. Napadalec sta mlada človeka 20 let, ki pa nista hotela povedati svojega imena. Admtral je mogel oditi peš v svoje stanovanje.

Boj med cerkvijo in državo na Francozskem.

Iz Pariza poročajo od 17. t. m.: Prva nedelja po prenehanju konkordata je minula mirno. Po cerkvah se je kakor navadno vršila služba božja, na katero je prišlo več število vernikov nego običajno. Pripetilo se ni nič posebnega. Vlada je imela pripravljen velik aparat oborožene sile, ki pa ni stopila v akcijo.

Župniki so poslali do vernikov okrožnice, v katerih jih vprašajo, koliko da bodo zamogli v bodoče prispevati v cerkvene svrhe. Za samo cerkev sv. Magdalene, bo n. pr. treba na leto okolo 200.000 frankov, da se pokrijejo vsi stroški, ker odpadejo sedanji dohodki.

V raznih francoskih krajih je sicer prišlo do malih nemirov, ki pa nimajo posebne važnosti. Pri Brestu so udrle v zakristijo neke cerkve razjarjene ženske, ki so potisnile ven vladnega komisarja. V Perpignanu so verniki priredili škofu ovacijo ko je prišel iz cerkve. V Nancyju je tamošnji škof imel slovesno mašo, na katerem je imel tudi govor.

Drobne politične vesti.

Bülov ni hotel vsprejeti načelnika centra. „Magd. Zeitung“ poroča, da se je posl. Spahn, načelnik centra, takoj po razpustu podal k državnemu kancelarju knezu Bülovu, da se z njim pogovori o položaju ustvarjenem zaradi odklonitve vladne predloge. Knez Bülov pa ni hotel Spahna vsprejeti, rekši, da mu nima ničesar več povedati.

Poljaki in prihodnje volitve v nemški državni zbor. Poljski listi menijo, da pride na prihodnjih volitvah za nemški državni zbor do nesporazuma s centrom radi Gornje Šlezije, kjer postavijo Poljaki svoje kandidate in kjer se neadejajo zmage. Pridobiti nameravajo tudi nekoliko mandatov v Zapadni Prusiji in Gorenji Šleziji. Vse poljske frakcije so složne v tem, da treba za agitacijo porabiti sedanji šolski štrajk.

Shodi in demonstracije v Italiji v prilog izvedbi ločitve cerkve od države na Francozskem. — V zadnjih dneh so bili po raznih mestih Italije shodi in demonstracije v prilog izvedbi ločitve cerkve od države na Francozskem, izlasti v Rimu, kakor smo včeraj poročali.

Podpredsednik m hrvatskega sabora je bil zopet izvoljen dr. Mile Starčević, ki je izvolitev prevzel.

Gospodska zbornica ima svojo prihodnjo sejo v četrtek dne 20. t. m. Na tej seji bosti na dnevnem redu predloga o volilni reformi ter vladna predloga glede numerus clausus.

Bolgarsko sobranje je vprejelo dva zakona. Po prvem se omeji izseljevanje iz Bolgarske, po drugem se ima zabraniti Židom nakupovanje zemljišča.

Nemški centum — bodoča opozicijska stranka. — „Germania“, glasilo centra, naznanja, da preide centum v bodočem nemškem državnem zboru v opozicijo.

Domače vesti.

Volitve v predstojništvo in razsodišče delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu. — Tržaški odbor za skupno slovensko-hrvatsko volilno akcijo vabi nujno vse narodno misleče podjetnike, da pošljejo takoj glasovnice pravilno podpisane na naslov odborovega predsednika g. dr. Edvarda Slavika, advokata v Trstu, ulica Galatti št. 18. — Volitve so dne 29. t. m.; glasovnice morajo biti v svrhu ureditve že nekaj dni pred volitvijo v odborovih rokah.

Mestne občinske volitve v Kopru se bodo vršile: za tretji razred dne 4. in 5. januarja, za drugi razred dne 7. in za tretji razred dne 8. januarja 1907.

C. kr. avstrijske državne železnice. Dne 1. grudnia 1906. se je med postajo Te-reblestie in postajico Berlince v 10.006 km,

proge Hliboka-Sereth nove bukovinske družbe krajevnih železnic napravljena osebna postajica in prekladalnišče Berlince-Meierhof izročila običnemu prometu.

Osebe in prtljago od imenovane postajice odpravlja potom doplačila vlakovodja na vlaku.

Blago in žive živali se sprejemajo in oddajajo samo kakor tovari po vozovih. Prekladalnišče Berlince-Meierhof podrejeno je postaji Fereblestie, katera se od 1. grudnia 1906. naprej otvori za občni promet.

Na progi Linc-Kirchdorf, Pirnske železnice vozita od 6. grudnia 1906. naprej vlaka št. 515 in 520 pravilno vsaki dan in sicer odhaja prvi iz Lioca ob 7 uri 45 m. zvečer in prihaja v Kirchdorf ob 9 uri 34 min. zvečer; zadnji odhaja iz Kirchdorfa ob 12. uri 55 min. popoldne in prihaja v Linc ob 3 uri popoldne.

Poslanec Grafenauer proti „Slovenski ljudski stranki“. Koroški deželni poslanec Grafenauer priobčuje v „Miru“ jako oster članek naperjen proti slovenskim poslancem in proti „Slovenski ljudski stranki“. Očita jim, da so provzročili politično smrt koroških Slovencev. Volilna reforma da je zmaj, ki je požrl koroške Slovence. V goreči delavnosti za „sveto stvar“ so poslanci izkopali grob koroškemu Sloventvu. Ali tudi za ta grobokope pride čas, ko jih bo zval glas ljudstva: Dajte račun od svojega hiševanja!

Gore med Korošci in Kranjci so se prevrtale, zato pa se je med njimi napravil zid bratske mrznje....! In to imenuje „Slovenec“ — zmago! Zaupnice prihajajo le s Kranjskega, kjer so zaupnice jako po ceni. Pokop koroških Slovencev je prvi usodopolni sad kranjskih razmer. Strast osleplja človeka, zato ubija danes na Kranjskem „klerikalec“, „liberalca“ in narobe, nemški zmaj pa požre oba. Poslanec Grafenauer zavrzuje vaklikom: „V velikih hišah stanujejo dostikrat majhni ljudje!“

Po sijajni zmagi v Buzetu. Čitateljem našim smo že sporočili veselo vest o sijajni zmagi istrskega Hrvata na občinskih volitvah v Buzetu.

Ta trenotek se nam zdi primeren, da se ozremo malce v prošlost. Buzet je ena največjih občin v Istri, ker šteje mnogo tisočev duš. Ali, tudi tu so, kakor drugod, nekdanji gospodovali Italijani, da-si je občina prek in prek hrvatska, izvzemši peščico Lahov v buzetskem mestecu samem. Nekdanji italijanski gospodarji so nekdanj neusmiljeno drli to občino. V izgled naj navedemo, da so neprestano prirejali „komisije“, ki so bile veliko dražje nego komisije sodnih ali političnih oblastnj. Vračunavali so celo — klobuk, ki si ga je kupil ta ali ta mogotec baje radi te komisije. Da niti ne govorimo o tem, kako so ti nasilniki in pijavke držali tudi politično in narodno naše ljudstvo pod svojim svinčenim stopalom.

Konečno je to laško gospodarstvo, recte iz-mozgovanje dozorelo našemu ljudstvu do prstov. Dvajset let je temu, ko je to ljudstvo na občinskih volitvah stopilo v boj, da stre okove, v katera je bilo uklenjeno. In šlo je v ta boj junaški, z ganljivo abnegacijo. Volitve so trajale — če se ne motimo — nad teden dni. Volitve so se vršile v znamenju najhujega nasilja, ki se ni omenjalo le na sleparstva v volilni dvorani, ampak je delovalo tudi zunaj. Občina je velika in ljudstvo je moralo priti uro daleč. Oddajanju glasov so se stavile infernalne ovire, da bi se ljudstvo utrudilo. Ljudje niso dobili v Buzetu ničesar niti za drag denar. Trpeti so morali lakoto. Ali vztrajalo je in kampaniralo ves teden na planem. Nikdo se ni maknil na svoj dom. Preživljali pa so se na ta način, da so ženske v velikih množinah pekle kruh, ki so ga na oslih donšale junaškim boriteljem. Odločnost in vztrajnost je bila skrajna med volilci in — ženskami. Hrvatje buzetske občine so dali najjasnejši izgled požrtvovalnosti in discipline in poročila o tej večdnevni borbi so se čitala kakor kaka epopeja. Niso sicer vihteli bojnega orožja, marveč je šlo v boj le rodoljubje in poštenje, ali borba je spominjala na antične izgledne zvestobe in vztrajnosti.

In zmagali so: občina buzetska je prešla v hrvatske roke! In ostala je naša! A zadnje volitve, ki so se vršile te dni s toli sijajno zmago ljudstva nad stranko izsesevalcev, pričajo, da se je stari duh zvestobe obrnil in da je tudi noveja generacija vredna svojih prednikov!

Slava volilcem buzetske občine! A stvari hrvatski v Istri najiskreneje čestitke na takem ljudstvu!

Shod v „Trgovskem izobraževalnem društvu“ v svrhu organizacije predavanj v Trstu in okolici in ustanovljenja ljudske knjižnice se je vršil sinoči, kakor je bilo napovedano. Udeležilo se ga je 20 društev iz Trsta in okolice. Predsedoval je istemu gosp. Josip Ulčakar, kakor predsednik sklicujočega društva, ki je pozdravil zastopnike društev ter na kratko pojasnil namen podelitvi besede g. dr. prof. Ivanu Mrharju, da razloži svoj program. G. dr. Mrhar je na to v daljšem govoru razlagal potrebo izobrazbe naroda na tukajšnjem ozemlju, katero svrhu bi se moralo vsvariti organizacijo za poljudna predavanja in ljudsko knjižnico, katera organizacija naj bi se ustanovila zajedno v proslavo spomina pesnika Gregorčiča.

O predlogu se je vnela obsirna in precej živahna debata v katero so opetovano posegli gospodje: akademik Čok, Germek, dr. Slavik, Josip Ulčakar, Jernječič (za „Ljudski oder“), Kravos, dr. Rybár, Regent, Cividini, Miklavac, dr. Wilfan in seveda tudi referent g. dr. Mrhar. Vsi govorniki so bili edini v tem, da je predlagana organizacija potrebna, le glede načina, kako bi bilo isto izvesti, so bila različna mnenja. Naglašalo se je tudi materialne podpore, s katero se bo boriti ljudski knjižnici, dočim bi se dala predavanja organizirati brez posebnih stroškov. Slednjič je bil vsprejet predlog dr. Slavika, da se izvoli pripravljalni odbor petih oseb, kateri naj prouči vprašanje tekom 14 dni ter potem poroča zopet odposlancem društev, ter stavlja konkretne predloge o organizaciji. V odbor so bili voljeni soglasno sledeči gospodje: Engelman, Jedlovski, dr. Mrhar, Regent in dr. Wilfan. Na to se je predsednik shoda Josip Ulčakar zahvalil na obilni udeležbi in zanimanju za stvar, ki je izhajalo iz debate ter zaključil shod z željo, da se čim prej izvede zasnovana misel na korist naše narodne stvari. Tej želji se pridružujemo i mi ter se nadejamo, da se loti pripravljalni odbor energično in neustrašeno sicer težavne, a hvaležne naloge.

Shod poštinih uslužbencev. — Pišejo nam: „V soboto se je v prostorih društva „Zveze uradnikov“ v ulici Paduina, vršil shod poštinih uslužbencev, ki je razpravljal o povzemanju plače poštinih uslužbencev. Prvi je govoril g. Niedermayer o položaju poštinih slug, o njih pravicah in o organizaciji ter je rekel, da naj se oklic poštinih uslužbencev plakira in razglaši po časopisih, da bo občinstvo vedelo, zakaj da se gre. Na predlog g. Simčiča je bila odposlana na centralno vodstvo na Dunaj brzojavka, s katero se shod izjavlja solidarnim z dunajskimi kolegi. G. asistent Leban je govoril o medsebojnih dolžnostih in pravicah uslužbencev in poštne uprave. Izjavil je, da bodo uslužbenci, izlasti ob božičnih praznikih opravljali svojo službo strogo po predpisih. Slednjič je govoril o skupni organizaciji vseh uslužbencev. G. Hladnik je izjavil, da so tržaški uslužbenci solidarni s svojimi dunajskimi kolegi glede opravljanja službe. G. Skarda je rekel, da se izjavljajo solidarnimi tudi poduradniki, kar se tiče vršenja službe strogo po predpisih.

Iz Sv. Ivana nam pišejo: V soboto dne 8. t. m. se je vršil v dvorani našega „Narodnega doma“ „Miklavžev večer“, ki je privabil vse polno domačega občinstva, ki je veselih obrazov sledilo vršenju vsporeda. Na programu je bilo tamburanje, petje, igra in „Miklavžev“ nastop. Petje in tamburanje je vodil g. kapelnik Vogrič z znano mu spretnostjo. Igra „Nemški ne znajo“ pa ni imela tistega vspeha, kakor je kdo pričakoval. To pa zato, ker je v igri preveč nemških stavkov. Take igre so za kraje, kjer naši ljudstvo meji z Nemci in vsled tega uneje nemščino več ali manje in meša tudi — žal — le preveč nemških besedi v svojo materinščino. Pri nas pa mejašimo z Italijani in delamo — mutatis mutandis — isti greh kakor naši rojaki ob nemški meji. Kakor oni mešajo v svojo govorico nemščino, tako mešamo ni laščino. Gori omenjena igra torej ni bila srečno izbrana, da-si moramo priznati našim diletantom, da so se pošteno potrudili. Oni so pač umeli nemške besede, ali občinstvo ni nič umelo. Igra je bila dobro upriporjena in videlo se je, da naši diletantje dobro napredujejo. Zato se nadejamo, da nas skoro iznenadijo s kako drugo igrico. In tedaj jih hočemo oceniti po imenih in po — zaslugi.

Nestrpno so čakali otroci „Miklavžev“, vedoči, da jim — kakor vsakokrat — „kaj prinese“. In ko je — v družbi angeljev — na-

stopil, obložen z darili, so otroci veselo gledali. Ali to veselje je kmalu minilo in otroci so strahom gledali na „vrage“ z verigami, ki so prilomastili na oder. Ali „Miklavž“ je luciferja hitro ukrotil in ko je začel deliti darila, se je otrokom veselje povrnilo. Darov pa je bilo toliko, da je delitev trajala skoro eno uro; to je bilo vsakako premično za otroke, ako pomislimo, da je bil ves program zelo obširen. V prihodnjic bo treba skrbeti, dv bodo darila natančno naslovljena in dobro hranjena do začetka deljenja, da ne nastanejo zmešnjave.

Naslednjega dne pa smo imeli v gospodarskem društvu na Frdeniču istotako Miklavževu. Občinstva je bilo tudi tam vse polno. Tamburanje, petje in igra so izvajali naši diletantje in tamburaši ter se je tudi vse živo in povoljno gibal. Miklavževi večeri niso v navadi v naši tržaški okolici. Pri nas pa so si naši rodoljubi že pred leti prizadevali, da uvedejo to navado, ki je otrokom v toliko veselje. Vspelo jim je — sedaj žanjemo.

N.
Iz Sežane. V sredo, dne 5. t. m. je priredila tukajšnja ženska podružnica sv. Cirila in Metodija „Miklavžev večer“ s petjem in igro, ki so jo izvajali otroci. Oboje je vspelo precej dobro, skoraj nad pričakovanje, če pomislimo, da nastopati prvič in pred tolikim občinstvom ni malenkost za tako deco. Dasi ni bila naloga težavna, vendar moramo ta pohvaliti naše mlade „diletant“, saj so se s tako vnemo in veseljem učili ter komaj in težko pričakali večera, ko bodo nastopali. In da ste videli to veselje in srečo, ki se jim je čitala z obraza po nastopu! Izreden užitek za iste, ki poznajo otroško individualiteto. In sv. Miklavž, ta je bil tudi radodaren in prekrbel otroke z različnimi darovi, na katere so se že davno veselili. In veseli smo bili tudi mi, kajti materijalen uspeh je bil tudi povojen. Za to se podpisani odbor najpričneje zahvaljuje vsem na obilni udeležbi ter vsem, ki so vstopnino preplačali oziroma poslali: Gulič K 2.50, Delena 50 stot., M. Mahorčič 1 K, Cazafura K 1.50, Piščanc kaplan K 1.50, Pirjevec 50 st., Kante 2 K, Rustja 50 st., Berginec K 1.50, Walter 1 K, Skok 2 K, Znidaršič 1 K, Paher 1 K, L. Mahorčič 1 K, Delak 3 K, Škerl K 1.50, Rumer K 1.50, Štolfa 30 st., Kanobel 50 st., Goljevšek 50 st., Kanobel 50 st., Čebule 50 st., Čebokli K 1.50, Bracar 50 st., Rožič 1 K, Lah 50 st., Marija Trebec 50 st., Amalija Fabčić K 1.50, Cotar 40 st., Omers župnik K 1.50, Gruntar 2 K, Pretner 50 st., Škrli K, Štolfa 50 st., Guštin 50 st., Štolfa župnik 2 K.

Dalje smo prejeli: gospod Alojz Hreščak učitelj v Lokvi nabral 17 K 60 stot. mesto venca na grob pesnika S. Gregorčiča. Hranilnica in posojilnica v Sežani poslala 10 K, Gombač Ivanka 10 K, Janko Gombač 10 K, obitelj Mahorčič 5 K, Maša Grom 2 K, obitelj Šmuc in ing. Milena Pirjevec 5 K mesto vencev na grob pokojnega Ivana Znidaršiča v Sežani.

Vsem darovalcem izreka tem potem najtoplejšo zahvalo odbor ženske podružnice sv. Cirila in Metodija v Sežani.

Pot okolo sveta peš. Včeraj so dospeli v naše mesto trije potovalci okolo sveta Francozi M. Fossé, Géraud in Thomassin, ki potujejo okolo sveta peš. To potovanje bo trajalo 6 let. Dne 12. julija so odpotovali iz Calaisa, prehodili so Belgijo, Francijo in Špansko, Portugalsko in Italijo. Prepotovali bodo skupno 110.000 kilometrov. Iz Calaisa do Trsta so doslej prepotovali 7720 kilom. Med temi 3 potovalci je tudi borilec M. Fossé, ki se bo danes zvečer v sabljarskem društvu boril z znanim borilcem Tagliapietra. Trije potovalci dobijo od barona Rotschilda 120.000 frankov, ko dovršijo svoje potovanje. Najtežji pogoj treh potovalcev je, da morajo potovati brez denarja.

Cigani ukradli tele. Iz Padrič nam pišejo: V noči med petkom in soboto je bilo tukajšnjemu posestniku Štefanu Grgiču ukradeno iz hleva tele, vredno 50 kron. Sumi se, da so tele ukradli cigani, ki so bili dan prej v vasi.

Društvene vesel in zabave.
Predavanje v „Trgovsko-izobraževalnem društvu“ se bo vršilo danes ob 9. uri zvečer. Ker je znano, koliko važnosti imajo ta predavanja, se nadejamo, da bo udeležba velika. Izlasti opozarjamo na to predavanje mlade trgovce in začetnike, kajti g. Vekoslav Plešničar bo predaval o važnem predmetu: „Trgovina in trgovec“.

Razne vesti.

Ogrska vlada je odtegnila poštni debit dunajskem listu Gross-Oesterreich.

Podmorski kabel so položili med Petrogradom in Dansko. Tako sta sedaj obe državi direktno spojeni.

Prof. Luka Zore. Na Cetinju je umrl minoli teden znani srbski književnik prof. Zore.

*** Bolezen ministra Košuta.** Ministru Košutu se je bolezen obrnila na bolje, tako da bo mogel v tem tednu že ustati iz postelje.

*** Kaj porabi človek?** Tomaž Hudam je zamogel na temelju skrbnih studij določiti, da je 50-letni „povprečni človek“ 18.250 dni prečul, 6212 dni pa prespal. Za delo je bilo določenih 6348 dni, dočim se je 4192 razveseljeval. Bolezen je zahtevala 600 dni, tako tudi lahko nerazpoloženje. Na trdi hrani je dotični človek zavžil 9500 kgr kruha, okolo 6000 kgr mesa, 1600 kg jaje in sadja, dočim je v petdesetih letih izpil 35.000 litrov vode, vina, piva itd.

+ Čudak. V Budimpešti je umrl te dni neki berač, ki je bil tipična pojava budimpeštanskih ulic. Dokazalo se je, da je bil ta berač dr. Fran Gerlach, dvojni doktor ki je bil svoječasn promoviran sub auspiciis imperatoris. Pri njem so našli 230.000 K. Gerlach je bil nekaj duhovnik ostrogonske nadškofije. Polnih dvajset let beračil je po budimpeštanskih ulicah in živel izključno od kruha in vode, dočim je ves naberačeni denar pošiljal v Rim kakor Petrov novčič. Te dni so ga nekkega jutra našli na ulici ter ga odvedli v bolnišnico, kjer je dal takoj pozvati duhovnika ter je v oporoki določil, da se njegova omenjena svota denarja porabi za gradnjo vaških šol. Gerlach je imel 80 let.

Brzjavne vesti.

Bolgarski knez.
DUNAJ 17. Glasom neke privatne korespondence je bolgarski knez Ferdinand, ki se je mudil tukaj nekoliko dni, sinoči odpotoval v Berlin.

Sneg na Tirolskem.
INOMOST 17. Na Severnem Tirolskem in Predalmskem sneži nepretrgoma že štiri dni. Na gorah je snega 2 metra na visoko. Na bodenskem jezeru razsaja silen vihar. Poškodovanih je bilo tudi več ladij.

Regentstvo v Perziji.
TEHERAN 17. — (Nemška kabelska družba). Iz Tebrisa je dospel semkaj prestolonaslednik, ter je prevzel vladu. Narodna banka je izplačala četam zaostalo plačo.

Boj med cerkvijo in državo na Francoskem.
PARIZ 17. Kardinal nadškof Richard zapusti danes ob 1. uri popoldne nadškofjsko palačo ter se preseli v palačo, ki mu jo je stavil na razpolago poslanec Denys Cochin. Govori se, da ga v novo stanovanje spremi mnogo uglednih oseb francoske katoliške stranke.

PARIZ 17. V parlamentarnih krogih se govori, da so konservativne stranke sklenile, da se sploh ne udeležijo razprav o novi predlogi glede zakona o ločitvi. Posamične skupine se zadovolje s tēn, da izjavijo po svojih zastopnikih, da ne morejo kakor katoliki razpravljati o takem zakonskem načrtu.

Švedski kralj umira.
BEROLIN 17. Glasom vesti iz Stokholma umira kralj Oskar.

Norveška kraljeva dvojica.
KODANJ 17. Kralji, kraljica in prestolonaslednik norveški so dospeli semkaj. Nastanili so se v gradu Amalienborg.

S Črnogore.
CETINJE 17. Sinoči so priredili cetinjski delavci oproščenim dijakom velik banket, na katerem je bilo tudi več s pohvalo vsprejetih govorov, v katerih se je proslavljala solidarnost delavcev in dijakov. Tudi v Podgorici je bil na čast dijakom prirejen banket.

Perzijski šah umira.
TEHERAN 17. Moči šaha pojemajo.

R u s i j a.
PETROGRAD 17. Vojno sodišče je razpravljalo danes proti napadalcem na admiralu Dubasova. Od obeh napadalcev so enega dijaka, Kusnezova, spoznali. Sodi se, da so zločinca že obesili.

MOSKVA 17. (Petrogr. brz. agent.) V mestnem delu Birsmanov so danes odkrili veliko zalogo orožja in smodnika, sedem bomb in pud dinamita. Aretovanih je bilo trideset členov revolucionarne bojne organizacije.

PETROGRAD 17. V državni banki je sinoči izbruhnil ogenj, ki so ga pa kmalo udušili. Provročena škoda je neznatna.

Trgovina.

Borzna poročila dne 17. decembra.
Tržaška borza.
Napoleoni K 19.12 1/2 — 19.15 1/2. angleške lire K — do —. London kratak termin K 240 85 — 241 20
Francija K 95.37 — 95.60. Italija K 95.50 — 95.70 —
Italijanski bankovci K —. —. Nemčija K 117.55 — 117.75. nemški bankovci K —. —.
avstrijska enotna renta K 99.05 — 99.85. ogrska krona renta K 95.70 — 96. —. italijanska renta K —. —. kreditne akcije K 691. — 693. —
državne železnice K 681.25 — 683.25 — Lombardi K 178 — 180. — Lloydove akcije K 794 — 804 —
Srečke Tisa K 331.75 — 335.75. Kredit K 496 — do 483. —. Bodenredit 1880 K 302. — 310. —. Bodenredit 1849 K 302. — 310. —. Turke K 160 — do 162. —. Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.
predvčeraj danes
Državni dolg v papirju 100.15 110.10
„ „ „ srebru 100.25 100.25
Avstrijska renta v zlatu 117.45 117.40
„ „ „ v kronah 99.05 99. —
Avstr. investicijska renta 3 1/2 89.80 89.85
Ogrska renta v zlatu 4 1/2 114.45 114.45
„ „ „ v kronah 4 1/2 95.85 95.75
„ „ „ 3 1/2 84.95 84. —
Akcije nacionalne banke 1781 — 1779. —
Kreditne akcije 691.25 647.75
London, 10 Letr. 240 85 240 87 1/2
100 državnih mark 117.55 117.60
10 frankov 23.48 23.48
100 ital. lir 19.11 19.11
100 avstr. kron 95.55 95.60
Dinarski cekini 11.31 11.31

Parizka in londonska borza.
Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 96. —, italijanska renta 103.40. Španski exterior 94.60, akcije otomanske banke 675 —. Menjice na London 52.55.
Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi — unificirana turška renta 94.30 avstrijska zlata renta 99.10, ogrska 4 1/2 zlata renta 97.95, Länderbank 501 —, turške srečke 149. —, parizska banka 16.49, italijanske meridionalne akcije 786. — akcije Rio Tinto 21.69. Mlačna.
(Dalje na četrti strani)

Denarna posojila v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi pogoji. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na **OSIPA ZIDARIČ**, ulica della Caserma št. 14, I. nadst ob 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Ulica Ponterosso št. 10

C. Cillo Baroni
Velika izbira blaga za gospe od 45 novč. naprej.
Zimske odeje za postelje od gold. 2.50 naprej
Fuštanji velour lantenis od 12 novč. naprej.

Maje in nogovice, perilo po cenah, da se ni bati konkurence. **VELIKA ZALOGA** klobukov, rokavic po 90 nvč. — in nogovice po 40 novčičev. —

Potrjim srcem javljam podpisani vsem ostalim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je
Leopolda Jedretić roj. Pirman
danes zjutraj ob 7. uri, v 27. letu svoje starosti, po mučni bolezni, previdena se svetotajstvu za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb zemskih ostankov nepozabne pokojnice se bo vršil danes, v torek 18. t. m. ob 3. uri popoldne, odidši od mrtvašnice mestne bolnišnice.
TRST, dne 17. decembra 1906.
FRAN JEDRETIĆ, soprog.
Tomaž Pirman, Uršula Pirman, stariši. — Fran Pirman, brat.
Fran, Danica, Marija, otroci. — Eliza Pirman roj. Zornik, svakinja.
Olga Komolc, Milena in Danilo Pirman, nečaki.

Zlato kolajno: **DUNAJ - TURIN PALERMO**
L. Magrini & Figlio
TRST, ulica S. Giovanni št. 2 (Palača Salem) Telef. 1354
ODLIKOVANA TOVARNA IN ZALOGA
GLASOVIRJEV
Specijaliteta priznanih in najboljih pianinov. Zaloga klavirjev. — Izključno zastopstvo dvorne tovarne glasovirjev Friedrich Ehrbar na Dunaju.
Koncertni klavirji Ehrbar so na razpolago gg. koncertistov. — HARMONIJI, ELEKTR. AVTOMATISNI PIANINI, PHONOLA.
Daja v najem, v zameno, na obroke. Popravlja, akordira. Cene zmerno.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH. **Najvspešneje sredstvo proti**
revmatizmu in protinu
je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu **Rafaela Godina**, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: **sv. Jakoba** in **Josipa Godina**, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.
Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenic proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko poštne in zavoja

HOTEL ZALAZNIK

pri kolodvoru v Kanfanaru oddaje se v najem

z vsemi pripadajočimi premičninami in nepremičninami za letnih Kron 1000. Ponudbe nasloviti je „GOSPODARSKO DRUŠTVO“ v SVET. VINČENTI.

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne bolezni itd. v Trstu
ima
svoj ambulatorij
v ulici S. Nicoló št. 9 (nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in 5. 1/2, do 6. 1/2, popol.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tessa št. 52. A (nasprotno hišo).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (tojske poslopje).
Gone, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Kupovanje cenik brezplačno in franko

ANTON KUKIZ
Trgovina, oziroma krojačnica
Trst, ulica Torrence št. 34 (v novi hiši)
„Alla nuova città di Trieste“.
VELIKA ZALOGA
izgotovljenih oblek za odrasle in dečke vsake vrste.
Delavske hlače prve vrste, kakor tudi blago vseh vrst iz najpopolnejše novosti

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.
Kupovanje cenik brezplačno in franko.
Tovarna pohištva
RAFAEL ITALIA
Velikanske skladišče in razstava pohištva in tapetarij
TRST
ulica Malcanton št. 1
po cele zbirke cenik.

London: (Sklep) Konsolidiran dolg 86 1/2, srebrni 82, — Lombardi 7 1/2, španska renta 93 1/2, italijanska renta 102 1/2, tržni diskont 6 — menjice na Dunaju — Trdna.

Tržna poročila 17. decembra.
Endimpešta. Pšenica za april 14.84 do 14.88, rž za april 13.16 do 13.18, oves za april 14.88 do 14.90, krompir za maj 10.32 do 10.34. Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje tendence mirna. — Prodaja: 20.000 met. stotov, nespremenjeno; druga žita mirna. — Vreme: mrzlo.

Hamburg. (Sklep) Kava Santos good average, za december 32 1/2, za marec 33 1/2, za maj 33 1/2, za september 34 1/2. Stalno Kava Rio navadna loco 34—36 navadna r. elna 37—38 navadna dobra 39—41. Vreme: megla.

Havre. (Sklep) Kava Santos good average — tekoči mesec 40 1/2, za marec 40 1/2. New-York. Kava Rio za bodoče dobave. Stalno, nespremenjeno, za 10 stor. višje. — Prodaja: 8000 vreč. —

London. Sladkor iz repe surov. 4 9/16. Sh. Mirno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 17.75, za januar 17.75, za jan.-april 17.75, marec-junij 17.75 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.30, za januar 23.10, za jan.-april 23.30, za marec-junij 23.40 (mirno). — Moka za tekoči mesec 29.55 za januar 29.66, za jan.-april 29.56, za marec-junij 30.20 (mlačno). — Repično olje za tekoči mesec 85, za januar 82, jan.-april 80, za maj-avgust 68 1/2, (mlačno). Spirit za tekoči mesec 42, za januar 42 1/2, za jan.-april 43, za maj-avgust 44 1/2, (mlačno). — Sladkor surov 88, aso nov 24 1/2—24 1/2 (mirno), bel za tekoči mesec 26 1/2, za januar 26 1/2, za jan.-april 27 1/2, za marec-junij 27 1/2 (mirno), rafiniran 58.—58.50. — Vreme: megla.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; masinotiskne besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pisмено naroči kak „MALI OGLAS“, na pošilje denar v naprej, kar drugače ne bo njegov oglas objavljen če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je natisnjena na delu „MALI OGLASOV“ in vsako strogo preračunljiva, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besedo. Oglase treba nasloviti na „INERATNI ODDELEK“ „Edinosti“. Na vprašanja potom pisem bo dajal „INERATNI ODDELEK“ informacije edino le, če bo pisnu priložena znakma za odgovor.

Slavnim društvom se priporočam za sestavo letnih računov in bilanc, revizijo zadržanih knjig, predprave za občni zbor, spremembe pravil, vključitve sprememb odbora v zadržani register, ustanovitvene novih društev, likvidacijska postopanja in izbris društev iz trgovskega registra, reševanje vseh društvenih zadev nasproti davčnim in političnim oblastem in vsakovrstne nasvete v zadržanih stvarih. Vselej moje delovanje v zadržanih stvarih je porok, da vsako delo izvršim hitro v popolno zadovoljnost. Mnoga lahkava priznanja in spricevala na zahtevo Janko Trošt, Škorklija 471 (nad rojansko cerkvijo) pri Trstu. 13:4

Mandorlat vseh vrst fini italijanski sadni mandorlat M. st. rda ter razno južno sadje, Mandarini, Pomorance iud. priporočam trgovina Fran Vertovec, ulica Caserma 14. Razpošiljatev na deželo v poštnih zabojčkih po 5 klgr. proti povzetju. Poštebna točna in poštna. 1404

Sta.erska jabulka lepe debele po 28 novč. kilogram. — 100 klgr. 26 goldin. Prodaja Fran Vertovec, trgovina jestvin, ulica Caserma 14. 1463

Radi odpotovanja se takoj proda „Poliphon“, pe. o. noma nov z 30 kovinskimi ploščami; izbrani, večinoma ruski komadi. Igra mehko in harmonično, primeren za društvo in rodbino. — Cena 35 gld., vreden 90 gld. Via Nuova št. 11, IV. nad., desno. 1353

Stanovanje (2 sobi, sobico, kuhinjo, vodo, plin) iščem ne daleč od kavarne Fabris. 1455

Domače klobase katere izdeluje Restavracija-Hotel Balkan, v dobijo se v prodajalni Fran Vertovec, ulica Caserma 14. 1480

Krčma „Al Trifoglio“ (ulica Belvedere št. 7) Toči se istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino. Dober kraški terrain. Izvrstna kuhinja. Priporočam se sl. občinstvu Katarina Vatovec.

Kupujem hišo z vrtom na Krasu blizu železnice, imenno ponudbe pod „Posvetvo“ na „Ineratni oddelek Edinosti“. 1487

Vrtnarja kateri govorijo tudi italijanski in da je več cvetličarstva, zelenjarstva prost vajošče, z dobrimi spricavali, išče Karl Simič, Škorklija 248, Trst. 1489

Zgodov. nsko — znameniti

grad senožeški z vsemi svojimi sobami, dvoranami, hlevi itd.

je na prodaj istotako bližnji gozdi. — Podrobneje je poizvedeti pri trgovcu ZELEN-u v Senožečah.

~~~~~

GLAS.
V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
(prej Josi)
ulica Nuova 24 (prilike)
daja nova in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Zaloga obuvala M. Madriz

TRST — ulica S. Caterina št. 6 — TRST

Zadnje novosti moških in ženskih čevljev

Prevzamejo se naročila po meri. Specialiteta čevljev za pokvarjene noge

Najnoviji dohod ameriških, francoskih in italijanskih vzorcev. — Pete iz gomija. — Velika izbira angl. „Crema“.

CHININA SALUS

Kdor si želi ohraniti svetlost in mehkost svojih las, naj jo gotovo rabi.
Proizvodi SALUS se prodajajo v glavnih prodajalnicah dišav in v mirodinicah.

zakesnjuje
bele las,
odstranjuje
skrine in za-
branjuje iz-
padanje las

Z malim kapitalom

se zasluži
obilo denar-
ja, ako se z
mojimi iz-
vlečki (Eks-
trakti) izde-
luje žganje in likere na mrzli poti. Kdor z mojimi izvlečki (Ekstrakti) manipu-
lira, mu jamčim za najboljši uspeh. Kdor se to izvrstno tvrdke hoče udeležiti
naj pošlje svoj natančni naslov pod imenom: „PRVA SLOVENSKA
TVRDKA 80400“ na anončno ekspedicijo EDVARD BRAUN,
DUNAJ I. Rotenturmstrasse 9

Kinematograf Pathé Freres

ki posluje v FONDÓ CORONEO (poleg gledališča Minerva)

je absolutno priznan kakor edini

kar se tiče netresljivosti in tehniške popolnosti (ni smeti za-
menjati z drugimi Kinematografi, ki se jih je doslej videlo)

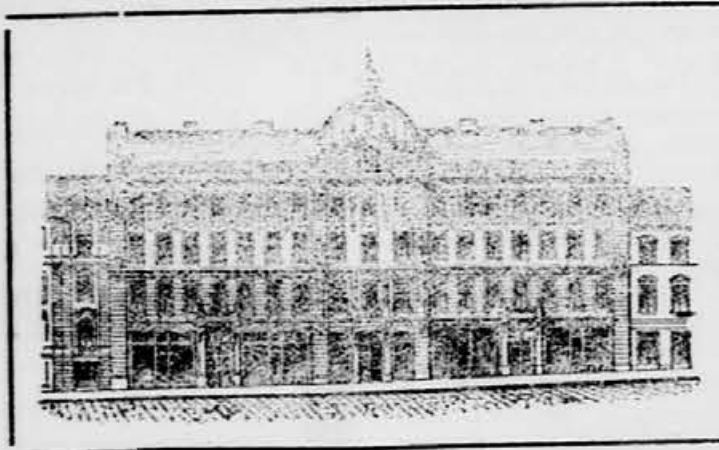
Četrti velikanski program.

Nizke cene.

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
nad 22 milijonov K nad 760.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

v letni hiši
v Prošernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu
KRAVNI FOTOGRAFI

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopol. in od 3. do 4. ure popol., jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna. svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča, denar maloletnih otrok in varvancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom ce. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 3 1/2% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred, na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

VELIKA ZALOGA praznih butelj

TRST

ulica delle Ombrelle št. 5

Guido e Nogo Coen

100.000 butelj od šampanjca

za refošk

Prodajejo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeauxrensko vino, konjak itd. itd. VELIKA ZALOGA Butelj od pol litra, 1 litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletene

Prevzamejo se dopošiljave na deželo.

Kupuje se razbito steklo vsake vrste.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežan

javlja svojim cenjenim odjemalcem da je odprl svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU, ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkve sv. Antona novega.

Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste po zmernih cenah in z jamstvom.

V dobroznani prodajalnici jestvin in kolonijal

Petra Peternel

v ulici Gtulia št. 76

je vdobiti vsakovrstne jestvine, kakor: kava, riž, testenine (napeljske), sladkor, turšeno in belo moko, naravno maslo, sveče milo, jedilno olje prve vrste. — Blago vedno sveže.

Velika zaloga koles (bicikljev)

Germania in Nazionale

koles na benzini (motociklet) RÖSSLER & JAUERNG

pri kolesih in motocikletih potrebnih pritlik

mehanična delavnica kolesarska šola

GIUSEPPE EGGER

TRST — Piazza della Caserma št. 3.

Na prodaj so: ena hiša v ulici S.

Cilino s 150 sežnji zemljišča; dve hiši v isti ulici z 200 sežnji zemljišča; stavbišče na Greti 110 sežnji zemljišča; zemljišče v ulici del Eremo, voda iz Brojence, plin, vodnjak, stavbišče pripravno za dvorec, vozna cesta; en nov dvorec pri sv. Ivanu, nova hiša, prosta davka za 11 let, vrt voda, plin, ob glavni cesti. — Obrniti se je na

RAFAELE BIZZARI

TRST, Corso št. 22, II. nadst.

Liniment Capsici C.

namoestek za

Anker-Pain-Expeller

Pri nakupovanju tega priznane najizvrstnejega, boljšajočega mazila, ki se doli v vseh lekarnah naj se vedno rati na znak „SIDRO“.

Lekarna dr. RIJCHTERJA v PRAGI.

Podpirajmo

Dijaško

podporno

društvo

v TRSTU

Angelo Lizza

slikar, dekorater, slika izveske itd., lakir v

Trst — ulica Paduina št. 9

(vogal ulica Chiozza).

Vsprejema vsakovrstno dekoracijsko, umetniško delo, kakor sobe izveske in lakiranje

SLOVENC!

Prihajate kupovati vsakovrstne jestvine v prodajalnici kolonijalnega blaga in jestvin

Francesco Zanier

ulica Cecilia 14 (ogel ulice Ruggero Mana)

kjer najdete vedno sveže blago.

Splošna agencija mizarnize in odlikovane tovarne plošč in drugih predmetov iz cementa

Giuseppe Moretti v MUSCOLI (ČERVINJAN)

se nahaja v Trstu, Riva Grumula št. 6,

kjer je tudi permanentna zaloga okirjev (gole). Les prirejen za stavbe.

Podi iz tankih in debelih desk. — Plošče iz cementa itd.

Proračuni in tekoče cene zastoni.